

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Заместник-министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09-..... 20.... г.

На основание чл. 13д, ал. 2, т. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, при спазване изискванията на чл. 66, ал. 1 и 2 от Административнопроцесуалния кодекс, във връзка с осигуряването на обучението по учебен предмет и Заповед № РД09-...../...2022 г. на министъра на образованието и науката

УТВЪРЖДАВАМ

учебна програма за специфична професионална подготовка по учебен предмет **графичен дизайн – учебна практика** за професионалното направление код 213 „Аудио-визуални изкуства и техники; производство на медийни продукти“, професия код 213070 „Графичен дизайнер“, специалност код 2130701 „Графичен дизайн“ съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2022/2023 година.

Х

Мария Гайдарова
Зам.-министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА
ЗА СПЕЦИФИЧНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО
УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ
ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН
УЧЕБНА ПРАКТИКА

Утвърдена със Заповед № РД 09-.....20..... г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ:

Код 213 „АУДИО-ВИЗУАЛНИ ИЗКУСТВА И ТЕХНИКИ; ПРОИЗВОДСТВО НА МЕДИЙНИ“

ПРОФЕСИЯ:

Код 213070 „ГРАФИЧЕН ДИЗАЙНЕР“

СПЕЦИАЛНОСТ:

Код 2130701 „ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН“

София, 2022 година

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

Учебната програма по учебен предмет **графичен дизайн- учебна практика** е предназначена за професията „Графичен дизайнер“, специалност „Графичен дизайн“ от професионално направление „Аудио-визуални техники; производство на медийни продукти“, съгласно типовите учебни планове за професионално образование с интензивно изучаване на чужд език, разширено изучаване на чужд език и без интензивно и без разширено изучаване на чужд език в паралелки във всички форми на обучение.

В учебната програма е включен материал, свързан с естетическото възприемане и изобразяване на действителността, изграждане на основни практически навици, необходими при създаването на аудио-медийни продукти. Обучението по предмета има за цел учениците да придобият изобразителна и визуална култура чрез натрупването на знания и умения със средствата на графичния дизайн. Професионалните компетентности са насочени към проектиране и изпълнение продукти на графичния дизайн и рекламата чрез използването на визуални послания. Чрез самостоятелните проекти се провокира творчеството, креативността и уменията а изграждане на реклами послания, идеи а концепции, използвайки символи и знаци, метафори и хиперболизация, в своя лаконичен визуален изказ, стремейки се да привлечат вниманието на обществото.

Учебното съдържание е разпределено в IX раздела, като в тях се конкретизира броят на учебните часове и включените теми. Всяка тема се разпределя от учителя в началото на учебната година.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебните предмети от общообразователната и професионална подготовка.

Обучението по учебна практика графичен дизайн изисква провеждането на часовете да става в ателиета за приложно творчество, както и в компютърни кабинети с подходяща компютърна периферия, проектор и дъска, специализиран софтуер, принтери, скенери, графични таблети и др.

II. ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО ПО УЧЕБНИЯ ПРЕДМЕТ

Обучението по предмет учебна практика графичен дизайн има за цел учениците да усвоят достатъчен обем знания и умения, свързани с изграждането на лаконичен метафоричен език в непрекъснато променящата се визуална среда, необходим за общуването в широки граници с различни слоеве на населението при създаване на рекламни послания. Да изградят графична култура, която е необходима за работа в различните разновидности в областта на графичния дизайн и рекламата: плакат и билборд, фирмен знак (лого), шрифт, пощенска марка, визуална комуникация, средства за масова комуникация.

III. УЧЕБНО СЪДЪРЖАНИЕ

Разпределение на учебното време:

Общият брой часове по учебния предмет графичен дизайн – учебна практика, е определен в типовите учебни планове за съответната специалност в специфична професионална подготовка.

Варианти	Вариант I	Вариант II
Часове по типов учебен план	54 учебни часа	72 учебни часа

Раздели, теми и препоръчителен брой часове

Учебното съдържание е структурирано в IX раздела. За всеки раздел са записани препоръчителен брой учебни часове и теми. Учебните часове се разпределят по раздели и теми в началото на всяка учебна година от учителя, в зависимост от броя часове, определени в типовия учебен план за съответния клас, методите на обучение и целите на програмата. Усвояването на учебното съдържание може да се планира и в учебната програма за разширена професионална подготовка, както и при провеждането на практическото обучение в реална работна среда за учениците в дуална форма на обучение.

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ВАРИАНТ I (дневна форма)		ВАРИАНТ II (дуална форма)	
		Препоръчителен брой часове		Препоръчителен брой часове	
I.	Семиотика – графични знаци и символи	12		12	
1.	Филателия. Пощенска марка. Особенности на проектирането на пощенска марка.				
2.	Самостоятелен проект. Проект на пощенска марка.				
3.	Лотариен билет. Особенности на проектирането на лотариен билет.				
4.	Самостоятелен проект. Проект на лотариен билет.				
II.	Запазена марка (фирмен знак, лого)	12		12	
5.	Особености на проектирането на запазена марка (фирмен знак, лого). Етапи на проектирането				
6.	Самостоятелен проект. Проект на лого на фирма				

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ВАРИАНТ I (дневна форма)		ВАРИАНТ II (дуална форма)	
		Препоръчителен брой часове		Препоръчителен брой часове	
7.	Визитки, материали, бизнес документи. Особенности при проектирането на визитка.				
8.	Самостоятелен проект. Проект на визитка.				
III.	Печатни рекламни издания	12		12	
9.	Листовки, диплянки, каталози и бюлетини.				
10.	Дипляна. Особенности на проектирането.				
11.	Самостоятелен проект. Проект на дипляна..				
12.	Стенен календар. Видове. Основни правила на проектирането. Етапи.				
13.	Самостоятелен проект. Проект на стенен календар.				
IV.	Типография и шрифтово проектиране в графичния дизайн	12		12	
14.	Основни изисквания при построяването на шрифтовете.				
15.	Самостоятелен проект. Проектиране на авторски шрифт.				
16.	Екслибрис. Особенности.				
17.	Самостоятелен проект. Проект на екслибрис				
V.	Плакат		18		18
18.	Композиция и типография.				
19.	Самостоятелен проект. Проект на плакат за събитие.				
VI.	Рекламна опаковка		18		18
20.	Етапи в проектирането. Особенности.				

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА РАЗДЕЛИТЕ И ТЕМИТЕ	ВАРИАНТ I (дневна форма)		ВАРИАНТ II (дуална форма)	
		Препоръчителен брой часове		Препоръчителен брой часове	
21.	Самостоятелен проект. *Проект на формата и разгъвката на опаковката. *Проект на дизайна на опаковката				
VII.	Рекламата в електронните медии		18		18
22.	Дизайн на web сайт. Особености.				
23.	Самостоятелен проект. Проект на web сайт.				
24.	Телевизионна графика и реклама – статична и движеща се. Изтъкване на рекламния продукт.				
25.	Графично оформление на филми – заглавия, начални и финални надписи.				
VIII.	Визуалната комуникация – средство за общуване. Визуални системи от знаци.		12		12
26.	Самостоятелен проект. Проектиране на система от визуални знаци – пиктограми за обществена сграда.				
IX.	Външна и транспортна реклама		18		18
27.	Билборд. Особености на оформлението.				
28.	Самостоятелен проект на билборд.				
	Резерв учебни часове.	6	6	6	6
		Общ брой часове за X клас: 54 часа	Общ брой часове за XI клас: 72 часа	Общ брой часове за X клас: 54 часа	Общ брой часове за XI клас: 72 часа
	ОБЩ БРОЙ ЧАСОВЕ	54	72	54	72

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ УЧЕНОТО – ЗНАНИЯ, УМЕНИЯ И КОМПЕТЕНТНОСТИ

В края на обучението учениците трябва да притежават следните знания, умения и компетентности:

знания:

- основни познания за спецификата на рекламата, нейната цел и мотивация;
- стилизират, използват готови изображения и сами да създават подходящи такива;
- анализират дадена рекламна ситуация;
- избират начина за реализация на рекламата.

умения:

- създават рекламна стратегия, концепция, основно рекламно послание;
- практически да прилагат получените теоретични знания по графичен дизайн с възможностите на изразните средства символика, метафора и хиперболизация;
- ползват шрифтови гарнитури, подходящи за направената композиция;
- решават проблеми, свързани с цвета в рекламата;
- използват фотографията в своята работа;
- създават рекламен стил на фирма.

компетентности:

- владеят основните принципи при създаването на графично оформление;
- самостоятелно изграждат шрифтове;
- работят с шрифт при съставянето на графични оформления;
- шрифтова естетика при подбора на типография;
- анализират различни дизайнерски решения, като използват характерната терминология и изразни средства.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ

Учебната програма е разработена в изпълнение на Дейност 2 „Дейности в подкрепа на образователната система“ по проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“, финансиран от Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейските структурни и инвестиционни фондове с авторски колектив:

1. Петя Герасимова – СУ „Черноризец Храбър“, гр. Пловдив
2. Румяна Григорова – СУ „Черноризец Храбър“, гр. Пловдив
3. Атанас Янев - СУ „Черноризец Храбър“, гр. Пловдив

Съгласувана с външни експерти:

1. инж. Маргарита Гатева – гр. София

2. д-р инж. Цветанка Апостолова – гр. София

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Фийл, Ш. и колектив. Графичен дизайн на 21 век. Taschen, 2005.
2. Паркър, Р. Професионален дизайн в рекламата. Софпрес, 2007.
3. Доганов, Д. и колектив. Рекламата каквато е. Princeps, 1994.
4. Божков, Х. Семиотиката през вековете. Символи и знакови системи. Булгарика, 1996.
5. Доганов, Д. и колектив. Реклама и насърчаване на продажбите (терминологичен справочник). Университетско издателство „Стопанство”, 1995.
6. Джонис, А. Творческият процес в рекламата. Ваньо Недков, 1992.